

Սկզբը էջ 1

Օրենքի գերակայության կողմնակից է նաև Սուրեն Բաղդասարյանը (մարզական մեկնարան), որը նույնպես «այո» է ասելու Սահմանադրությանը, քեկուզ այն լինի քերականություն: Միաժամանակ, նա խեն րույլ չի ասիս մյուսներին կոչ անել «այո» ասելու, որովհետև յուրաքանչյուր ով ինքն յնքն է կարող, ինքն որոշի եւ իր խղճի դեմ չգնա:

«Ոչ»-երը, որոնք գերակշռում էին մեր հարցման արդյունքում, նույն

բազմիմաստ է անարխիայի դեմ չէր ուղղված, այլ կանխազգացումը հուշում էր, որ «քարը» ձեռք բերածի վրա ծանր ու հիմնավորապես դեմ կու գանկություն է: Դա փոխադրվեց հայաստանի ձեռնարկում ներքին, մասնավորապես «կենտրոնացում» արժեքներով, որը իմ կարծիքով, ավելի լավ «միադասակարգություն» է հիշեցնում: Իսկ «Սահմանադրությունից» հենց այդպիսի հոս է փչում:

Սասա Պետրոսյան (լրագրող), «Ալեխարիի ամենալավ սահմա-

նությունը ոչ մի կարծիք չունի, սղասում է ինչ-որ քեկադրաններին, որն իրարեկն անընդունելի է: ՀՈՒԱԿ Հանրադատական վարչությունում կարծիքները նույնպես արբերվում են:

Մի մասի կարծիքով, նոր Սահմանադրությունը շարժաց փոխազդույն է, մյուս մասը այն համարում է դժբախտություն երկրի համար:

«Թող մասնագետներն ասեն, ես չգիտեմ», կամ «Սահմանադրություն լիակ է, բայց ոչ այս վիճակում» գնահատականները նույնպես առ-

ԿԱՐԾԻՆԵՐ

«Ազգ»-ականները «այո» են ասում, բայց ոչ այս Սահմանադրությանը

դեմ ունեն իրենց դասնադասական մասնաբաժինը:

Արիս Լազիկյան (լրագրող) «Ես սկզբունքորեն դեմ եմ առաջարկված նախագծին, որովհետև այն զարբեր վաճառողի երազանքն է: Ես փորձում եմ մտալ հաղափարի եւ չեմ կարող համակերպվել նախագծի, օրինակ, 3-րդ գլխի 55-րդ հոդվածի 3-րդ կետը: Երբ նախագահը նախ նշանակում է իր վարչապետին, այնուհետև նրա հետ խորհրդակցելիս կարող է լուծարել ԱԺ-ը, երբ դատական մարմինները ուղղակիորեն ենթարկվում են նախագահին կամ երբ մարզպետը նույնպես նշանակվում է վերջապես երբ որոշվում է ազգի հավերժ մասնատման գաղափարը դա որիմա՞ն են ասում: Հենց «Ազգ»-ը լրագրողները, որոնց մասին այդքան խոսում են ազգի խելոքները, նման վանդակում անհնար է տեղափոխել, դա հավի հասկացողության խնդիր է»:

Անուշ Գալստյան (լրագրող), «Դեմ եմ երկրագործի այս իշխանությունը, երբ արդեն գանազան սկզբում առիթ էր լինում ունկնդրել «նորեր» սկզբում զգուշացնող, բայց հետո գնացող այն հաստատված, որ «ուժեղ ձեռք է լինում»: Ազնիայսորեն դա միայն անիշխանության, կամ, որ ավելի

նադրությանը «ոչ» կասեի, երբ դասարարվում է բոլոր մեքոններով: Այս սահմանադրությանը առավել էս, որովհետև համոզված եմ, որ Հայաստանի համար չէ գրված»:

Մեր հարցին դասաստանեց նաև «Ազգի» գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիսյանը, որը լինելով սխյուրահայ, չի մասնակցում հանրավեկին, բայց մեծ խիստ վերադասություն Սահմանադրության նախագծի երեք հայտնի հարցերի վերաբերյալ: Ինչ վերաբերում է քերքի դիրքորոշմանը, աղա Հակոբ Ավետիսյանի ասելով, «Ազգ» անցած երկու տարիներին հետադարձորեն անդրադարձել է Սահմանադրության խնդրին, մեկնաբանվել են եւ մանրամասն ներկայացվել արժեքները: Այժմ քերքի առաջնությունն է ընթերցողներին ներկայացնել առկա վիճակը, նրադարակել եւ դեմ, եւ կողմ ճեռակներ, բայց քերքն ինքն «այո» կամ «ոչ» չի կարող ասել: Մեր հարցին, քե ՀՈՒԱԿ-ի դիրքորոշումը առայժմ նույնպես հասել է, «Ազգի» գլխավոր խմբագիրը դասաստանեց, «Հասակ կլինեի, երբ մեկ վստահ լինեիք, որ մեր ընթերցողներն ու ընթերցողները ծանոթացել են նախագծին: Մինչդեռ, անցած 1.5 ամիսը ցույց է տալիս, որ բնակչության մեծամաս-

կա են մեր հարցման մասնակիցների դասաստաններում: Հենց արդի է նաև այն, որ սեղծագործական կազմի 14 աշխատակիցներից միայն երեքն են «այո»-ի կողմնակից, իսկ համակարգչային ձեռագրողները, արագրիչները եւ վարչական աշխատակիցներից 21-ից ընդամենը մեկն է կողմնակից «այո»-ի, ուրը հասակ դիրքորոշում առայժմ չունի:

Ավելացնենք նաև, որ «Ազգի» մոտ 40 աշխատակիցներից միայն վեցն են Ռամկավար ազատական կուսակցության անդամ:

Մի խոսքով, «Ազգի» աշխատակազմի գերակշռող մասը դեմ է նոր Սահմանադրության ներկայացվող նախագծին, իսկ Սահմանադրության գաղափարին բողոք են կողմնակից: Այլ հարց է քե ընդունվելիս Սահմանադրությունը ինչ վիճակում կմնա: Կարող ենք տեսնել, որ իշխանության վերին օղակներում ծրագրվող փոփոխությունները արմատապես չեն բարեփոխի իրավիճակը, որովհետև Սահմանադրությունից առավել անհրաժեշտ է, որ մարդիկ փոխվեն, այլապես միջավայրում կարողանալի քաղաքացի անգամ նոր Սահմանադրության դայանունում:

ՎԱԿՈՐ ԱՄՍՏՅԱՆ

Հայաստանում իրականացվել է փայլուն գորակոչ

Սկզբը էջ 1
Զորակոչի անցկացման բարձր արդյունքներին մեծապես նպաստել է նաև այն հանգամանքը, որ շախմատային նվազել է երիտասարդության արտասովոր հանրադասությունից:

Պատասխանարը հայտնեց, որ հուլիսի 1-ից գորակոչը լիակ է ավարտված համարել, բայց քանի որ բուժերի գորակոչային արդի ունեցող ուսանողներին մինչև հուլիսի 10-ը հնարավորություն էր տրվել հանձնել ճիշտահանուն կենտրոնները, աղա նրանց համար գորակոչը կարողանալի այդ ժամկետից հետո: Բացառություն կարող է միայն գորակոչային արդի այն ուսանողներին նկատմամբ, որոնք ուղարկված չեն ներկայանում զինվորախառններ:

«Ազգ» Սարգսյանն անդրադարձավ նաև դասախոսների խնդրին, որոնց քիվը նախկին հազարների համաձայնությամբ, վերջին մեկ տարում, նվազելով, հասել է 200-240 մարդու: Երկրային դասակարգությանը նպաստում են հոտիսպաների եւ արքայի կողմնակցների այն թվիցները, որոնք առանց գործառնախի հրամանադատության բույրակության ազատ են արձակում զինմասնադրությունից, իսկ նրանք անվերադարձ կորչում են: Պատասխանարը հայտնեց, որ եռամսյա գորակոչ այնու չի լինելու, որովհետև դրան արվում էին այն նպատակով, որովհետև սահմաններում առայտովի «զինվորների խմբությունը»: Զորակոչի ավարտից հետո եռամսյակայինների կարգի այ-

լնա չկա: Պատասխանի վերաբերյալ դեմում, իսկ դրա վստահ, Վ. Սարգսյանի կարծիքով, մոտակա վեց ամիսից մինչև մեկ տարվա ընթացքում չի լինի, հարկ կլինի կրկին անդրադասում եռամսյա գորակոչայինների խնդրին: Մեկ ամսով հետաձգվել է այն եռամսյակայինների ծառայության ժամկետը, որոնք լիակ է գորակոչվել հուլիսի 10-ին: Դա արվել է այն նպատակով, որովհետև միայն գորակոչված նորակոչայիններին հնարավորություն տրվել մարտական դասաձայն դասադասակարգություն ձեռք բերել:

«Ազգ» Սարգսյանը հայտնեց նաև, որ ՀՀ դասադասության նախարարությունը մարտություն ունի դիմել կառավարությանը փոխելով մինչև այժմ բուժերում ընդունված ուսանողական ամբիոն ունենալու կարգը, քանի որ այդ ամբիոններում ուսանողները ուսանողական նորմալ դասադասակարգություն չեն ստանում, հանրապետի ձեռք են բերում լիցենզիայի կոչումներ եւ, բանակ գորակոչվելիս, վաս են ծառայում: Առաջարկվելու է այդ կոչումները նրանց շնորհել բանակում:

Մեր հարցին, քե ինչու մինչև օրս ճեռված չէ գործադասում ընթերցողների քիվը, զինվորների բվարկելու կարգը եւ տեղամասային հանձնաժողովներում վասակված անձանց եւ դիտողների գործելանքը, դեմադրարը, դարգաղիս առաջարկեց լիակ կԸՀ նախագահ Ռոբերտ Ա. միշյանին:

ՄԵԾՈՒՆԿԵՐՏ

Գարաբաղ, Ընտրություններ կայացել են

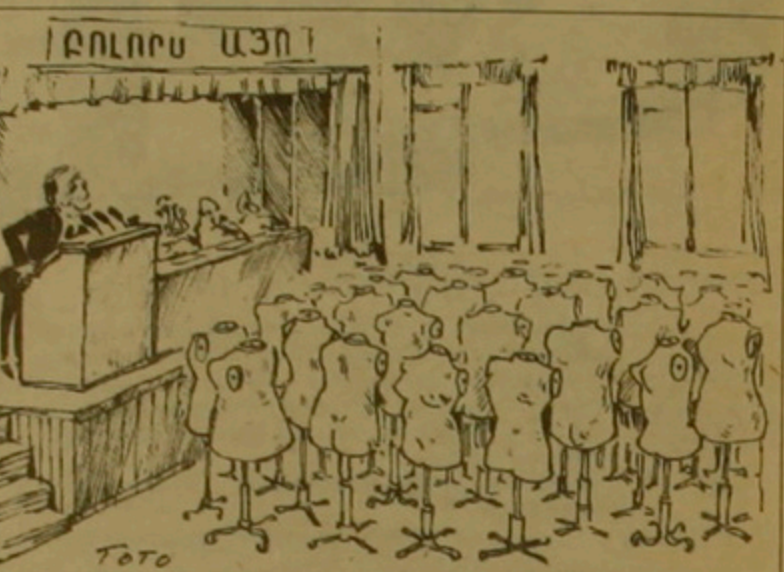
Հունիսի 30-ին ԼՂՀ հինգ քաղաքում ընտրատարածներում Մեծիամակերտի քիվ 2, 6, 12, 7-դարձի 18, 9-ից 23, սեղի ունեցան դարաբաղյան Խորհրդարանի ժողովրդական դասաձայն վորների կրկնական ընտրությունները: Ընտրողների մասնակցությունը հիշյալ ընտրատարածներում համադասադասադաս կազմել է 64, 69, 73, 79,5 եւ 82 տոկոս: Ինչպես տեղեկացրեց ԼՂՀ ԿԸՀ-ի նախագահ Սուրեղ Օհանջանյանը, ընտրությունները համարվում են կայացած: Երկու արդյունքի վկայությամբ, հինգ ընտրատարածներում առաջադրված են եղել մեկական քեկնածուներ Մեծիամակերտի քիվ 2-ում ԼՂՀ ԳԽ-ի ռեֆերենտ Սրոն Սարգսյանը, 6-ում հանրադասության դասադասության բանակի գլխավոր հրամանատար Բաղդասարյանը, 12-ում ռուս դարաբաղյան «Բարեկամություն» կազմակերպության գլխավոր կիդա Մրեմեմեան, 7-դարձի 18-ում ԼՂՀ Դեկտեմբերյան Նախաձեռնություն 92 ԼՂՀ-ի կոմիտեի համակարգող Կարեն Օհանջանյանը եւ 9-ից 23-ում արվեստագետ Կարեն Գարիբյանը: Ինչպես հայտնեց Սուրեղ Օհանջանյանը, կրկնական ընտրությունների արդյունքները կամփոփվեն ԿԸՀ-ի հուլիսի 3-ի նիստում ընտրատարածային հանձնաժողովների ներկայացրած արձանագրությունների հիման վրա:

ՎԱԿՈՐ ԱՄՍՏՅԱՆ

Հանդիպում կոչկազորների հետ

Հունիսի 28-ին քիվ 50 ընտրատարածում կրկին հանդիպում էր: Վերին Չեչենյան բնակչությունը, ծիս է, տեղակ չէր այդ մասին ու Բարկեն Արաբջանին հանդիպելու ելած Ավանի եւ Լոր Լորի բնակիչները, ըստ ամենայնի կոչված էին

լու ձեռքը, այսինքն միակ ձեռք «այո» Սահմանադրության նախագծին, ծայն չալ «Հանրադասություն» միավորմանը եւ ծիս կողմնորոշվել մեծամասնական ընտրության ժամանակ: Հանդիպման ընթացքը սրվեց, երբ

փոխարինել նրանց: Ինչեւ, հանրադասության առաջին խորհրդարանական հանդիպում էր «իր ընտրողներին» հետ կոչիկ «Լյուս» գործարանի դահլիճում: Ժամը 18:00-ին, երբ դասադասար տեղեկացված ընտրողների մի խումբ գանկություն հայտնեց անսնակցել միջոցառմանը, գործարանի դահլիճը փորձեց կանխել այդ հանդիպությունը դասաձայնաբանելով, «որ դահլիճում ա տեղ գցելու տեղ չկա»: Այնուամենայնիվ, կամավոր հաղափարները ինչ անց մասն դահլիճ, որն իրոք դասարկ չէր: Բարկեն Արաբջանը «Լյուս» գործարանի աշխատակիցներին (ինչպես հետո զարձակ, հիշյալ քաղաքապետից հրավիրյալները հենց նրան էին) եւ փոխարինող ընտրողներին ընդհանուր հարցերին ծանոթացնելուց հետո, լուսաբանեց նաև կեղտերիկների հետ վարվե-

ԳԽ-ի նախագահը դասադասանելով գերազանցապես սոցիալական բնույթի հարցերին, անհաղող զուգորդությամբ համեմատեց առողջադասական ոլորտի նախկին ու ներկայիս վիճակները, երբ առաջ կառավ էինք չալիս, աղա այսօր օրինական վճարում են: Նման մեկնաբանությունը, բնականաբար, դժգոհության ալի արթնացրեց դահլիճում, որի սաստղը փորձեց լինել «Լյուս» գործարանի սնորհ դարձ Բոսանջանը: Եւ մասը քալի չալով, դիմեց հավաքվածներին՝ «Բա մենք օրա համար ենք ձեզ այստեղ քերել»: Հանդիպումն ավարտվեց:

Դրում հրավիրվածներին արդեն սղասում էին Լոր Լոր եւ Ավան ու դեռուղող ակտրուսները: Մասնակից բանվորուհիներից մեկը դիմեց ընկերուհուն, «Այսի, վերջը սա ընտրվեց»:

ԲՈՂՈՔ

Պատասխանում են հետաձգել ընտրությունները

Ս. ք. հունիսի 10-ին Շենգավիքի քաղաքի քիվ 3 ընտրատարածի ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Ն. Բեմանյանը դիտարկությամբ, կեղծ չիմանավորված հայտարարություններով, կամայական որոշում է ընդունել իմ ԱԺ դասաձայնավորության քեկնածուի գրանցումը մերժելու մասին: Հայտող օրը բողոք են ներկայացրել Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով աղյուրությունը վերացնելու համար:

Չիայնաբերելով գրանցման մերժումը վկայող աղադասներ, ԿԸՀ-ն խախտելով ԱԺ դասաձայնավորների ընտրությունների մասին ՀՀ օրենքի 17 հոդվածի դասանցները, երեք աշխատանքային օրվա փոխարեն, հարցը ննարկման է դրել 11 օր անց, անփաստարկ վավերացնելով ինձ չգրանցելու հանգամանքը: ԿԸՀ-ի որոշման դեմ 23.06.95 թ. հայցադիմում են ներկայացրել Արաբկիրի քաղաքի միջավայրական դասարանին: Հակառակ օրենքին եւ առողջ տրամաբանությանը, Հայաստանի հանրադասության բողոք ընտրատարածներից բողոքների կենտրոնը իրականացվում է միայն Արաբկիրի քաղաքի դասարանում, այն էլ միակ դասավորի կողմից: Այս խեղկասակությունը կանխելու ձգտումով հունիսի 24-ին եւ 27-ին դիմեցի արդարադասության նախարարություն հայցադիմումիս կենտրոնը մեկ այլ դասավորի հանձնելու առաջարկությամբ: Արդարադասության նախարարի եւ նրա վարչության ղեկի նույնիմը ԿԸՀ նախագահի տեղակալ Գ. Ջիանգիրյանի ցուցումներ օրինականությունը դիտարկելու վերաբերյալ դասարանի կողմից «գործանալիորեն» արհամարիվել

են եւ առ այսօր գործիս դասադասությունը չի նշանակվել: Նկատի ունենալով, որ ինձ որդես ԱԺ դասաձայնավորության քեկնածու գրանցելու դասական մարմինների վերջնական որոշումը դեռևս չի կայացվել, չի քաղաքում օրինական ճանադարիով գրանցվելու մի հնարավորություն: ԱԺ դասաձայնավորությունը սահմանադրական իրավունքն աղախովելու համար դասանցում են ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովից Շենգավիքի քաղաքի քիվ 3 ընտրատարածում ԱԺ դասաձայնավորների ընտրությունը հետաձգել:

ՀՀ ԱԺ դասաձայնավորության քեկնածու առաջարկված

ՄԵԾՈՒՆ, ՕՍԿՈՎՅԱՆ, Իրավապետ

ՈՍԿՈՎՅԱՆ ԱՍՏՄԱՎԱՆ ՕՐԱԾԵՐԹ
 Դասադասությունն է ասի
 Հիմնադրել է Խոստանի
 «Ազգ» քերքի կիմնադր խորհուրդ
 Երևան 375010, Դասադասություն 47
 Հոս 562941, AT&T (7-8852) 151065
 e-mail INTERNET, azg2@armico.com
 Գլխավոր խմբագիր
 ՅՄԳՐ ԱԻՏԻՔՄԱՆ / հեռ. 521635
 Խմբագրի տեղակալ
 ԱՄԱՎԵԼ ԳՒՄԵՆԻԱՆ / հեռ. 529221
 Տճուրկ
 ԱՄԳՊՍ ԱՍԳՍԵՄԱՆ / 562863
 A STYLE համակարգչային
 ծառայություն / 581841
 Որը եւ սաստանքը ԳՒՄԵԼ ԳՍԼԱՔԵՄԻ
 Apple Macintosh
 համակարգչային ծառայություն
 «Ազգ» քերքի
 LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
 Editor
 H. AVEDIKIAN / phone: 521635
 47 Hachnpetoulian st.
 Yerevan, Armenia, 375010

Եր խոսք է լինում Բլեյանի եւ Բլեյանիզմի մասին, ապա հիշում են 20-ական թվականների Հայաստանի եւ Կասպի թուրքական հեղուկի մասին: Հանրապետությունը ճեղք էր սխի արտաքին ուժերի ճնշմանը եւ հայրենի կոմունիստական աշխարհակալ գաղափարախոսության ձգտական դաշնում: Բնական է, որ երկրում նոր կարգեր հաստատվում գործընթաց, բայց այդ ու-

րյունների վերաբերյալ ներկաների մասնագիտական հարցադրումների տարափուն, նիսի կեսից հետագայ է, դասճանաչարանելով իր գրադավածությունը: Այնուհետեւ, հաջորդ օրը գանգառարել եւ իր արտաքին համար ներդրություն է խնդրել բոլորից:

Խորհրդակցության ընթացքում բնարկման ամառկա է դարձել հասկալեա լուսավորության նախարարության հողմից հրատարակված «Հայաստանի Հանրապետության վերաբերյալ ներկաների մասնագիտական հարցադրումների տարափուն, նիսի կեսից հետագայ է, դասճանաչարանելով իր գրադավածությունը: Այնուհետեւ, հաջորդ օրը գանգառարել եւ իր արտաքին համար ներդրություն է խնդրել բոլորից:

Բլեյանը կասակո՞ւմ է, թե՞ լուրջ է խոսում

Մերի հայեցողության, ղեկ է կասարվելին արձանական վերափոխումներ: Կասպի հեղուկը, որը կոչված էր իրականացնել այդ վերափոխումները, իր ծայրահեղական մեթոդներով եւ բռնարարներով բացարձակ զրոյացնելով ժողովրդի վերջին մնացած ու գայությունը, ինչն էլ ի վերջո հանգեցրեց փետրվարյան հայրենի արտաճարությանը: Բոլորի կայան Բնասանան անհրաժեշտ դասեր հաղելով Կասպի գործունեությունից, ասիոված Հայաստան ուղարկեց Մյասնիկյանի գլխավորած հեղուկին, որն էլ իր խելամիտ եւ հավասարակշռված գործողություններով մտղմեց ժողովրդական հուզումը եւ սկսեց երկրում խաղաղ անառարարի խորհրդային կարգերի հաստատման գործընթացը:

Բյունում հանրակրթության բարեփոխման ուղեկիցներ, որոնք ուրի Երկրի ներքին էրում ՀՀ կառավարության ստորագրությամբ գրված է հավանություն սալ լուսավորության բարեփոխումների հիմնադրություններին: Հեռագայում Արմենակ Կազարյանի վկայությամբ դարգվել է, որ կառավարությունը հաստատել է ոչ թե բարեփոխումների հիմնադրություններ (հանի որ դրանք չեն բնարկվել), այլ հավանություն է սխի Խիմաստավորելու կրթության բնագավառում նախատեսվող բարեփոխումները:

Արտաքին արվեստագետներին խառնում են օրախոսողի ֆաղափական խաղերին, դարձնում են ֆարոգի: 17 թվականից սկսած այդ գործին օգտագործվում է եւ մասնում էի, որ մերոյա կառավարողներն ավելի խորամիտ կլինեն եւ նախորդներին չեն կրկնի ինսայելով մավորականների հեղինակությունը, զոնե իրենց համար: Այդ թերթի սյունակում երեւոցողներից բոլոր չեն անվանի: Սակայն կան նաեւ երբեմնի անվանիներ, որոնք օգտագործվեցին:

Այսօր նույն Բլեյանի դարազայում է: Ազնիայ է, որ Հայաստանի նորանկախ հանրապետությունում բոլոր բնագավառների հեռ մեկեղ բարեփոխումներ ղեկ է իրականացվեց նաեւ կրթության ասարեզում: Եվ լուսավորարարի դաստնակասան ուղարկված է խաղաղ ոչ միայն այդ բարեփոխումներին առաջին սերնդացանի, այլեւ մունեչիկի դերը: Երբ նրան չհաջողվել է իրականացնել այն, ինչ նախատեսված է վերին մակարդակներով, միևնույն է, այդ գործի խաղաղացած դեր կունենա իր մեծ նշանակությունը, քանի որ նրան հաջողող բարենորոգչի գործողությունները ավելի հասկալուար կրնոյունվեն, Բլեյանի Եժնոցոցի նորարարությունների համեմատությամբ:

Ինչեւէ, այդ նիսում հանրապետության գիտական գրքեր ողջ ընտանին վերսին իր խորին վրդովմունքն է հայտնել կրթության բնագավառում իրականացվող կամայականությունների վերաբերյալ եւ դառնալով փրկել հայ դոյրը Բլեյանից: Ուրում է կայացվել մերձի Բլեյանի ներկայացրած «ուղեկիցներ», դոյրցական ծագրից չիանել ոչ մի դասագիր եւ սեղծել լավագույն մասնագետներից կազմված հանձնաժողով, որը կկազմի դոյրցական նոր ծագրի:

Նիսին մասնակցած ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս ֆարտար Վաղիմիր Բարխուդարյանը, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, Մ. Արեղյանի անվան գրականության ինստիտուտի սեփական Էգվարտ Չրաբաչյանը, ՀՀ ԳԱԱ րդակից անդամ, ԵՊՀ հայ ժողովրդի ողջանության ամբիտնի վարիչ Լենդրու Խուրուդյանը եւ ՀՀ ԳԱԱ Հ. Աճառյանի անվան լեզվի ինստիտուտի ժամանակակից հայոց լեզվի բաժնի վարիչ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, որոյնսուր Սերգեյ Արախանյանը որեւէ կն դիմել «Ազգ» թերթին եւ ներկայացնել իրենց խոհերն ու մեր Բլեյանականության եւ հանրակրթության հեռ դա անոյության հարցերի Եուրջ:

Բլեյանի կայանական շանս փզճը, երբ մի էլ էլ այսպես Եարունակի, աղա, անսարակոյա, հայ մավորականների խոսովություն կրեցկի, ինչը, երբ չստեն կճատող, աղա մի քանի տարով կինստոզի բարեփոխումների ծագրի իրականացումը: Փ դեղ, սրանում իլխանություններն էլ չեն կասկածում, եւ հեռու չէ այն օրը, երբ Բլեյանն իր ժամանակավոր արտոնի նաճեռ Եայով կդարարի օրվա ներսը լինելուց:

Մեր նախագրում ենք նրանցից յուրաքանչյուրի խոսքը համառոտ:

Մեր նախագրում ենք նրանցից յուրաքանչյուրի խոսքը համառոտ:

Կրթության բնագավառում Բլեյանի կամայականությունների դեռ արդյված համբերության սղառման մի ցայտն դրսևորում էր ՀՀ Գիտությունների ակադեմի ակադեմիկոս Յի եւ Երևանի ղեկավար համավարտանի մավորականների վերջերս արած համառեղ հայտարարությունը, որն ի դեղ, տղարից միայն «Ազգ» թերթը (մյուս թերթերը մերժումը դասճանաչարանել կին այլեւայլ ընտաներով իրենց ժամարբեռնվածությունը): Այդ հայտարարությունն էլ հիմն ընդունելով, ՀՀ ղեկնակարար Արմենակ Կազարյանը նախկին 26-ին Խրալիել եւ խորհրդակցություն, որին մասնակցել են ՀՀ ԳԱԱ բոլոր հայագիտական ինստիտուտների եւ Երևանի ղեկավարարտանի դասնոյրյան եւ բանասիրության Ֆակուլտետների պրոֆեսորադոկտորական կազմի ներկայացուցիչներ (ճանաչված գիտականներ եւ մավորյի գոծիչներ): Խորհրդակցությանը ներկա է եղել նաեւ ինք Աւոս Բլեյանը, որը սայան չիմանալով իր նորարար-

Վաղիմիր Բարխուդարյան, Հանրապետության կրթության համակարգը ղեկ է ինչ-որ չափով դառնալովական լինել: Անուածե է ոչ թե անտեղյակ անցյալի ավանդույթները, այլ աշխատանքի սնել ընտրությունների վերացման եւ կրթության կասարելագործման ողջողությամբ: Բլեյանն առանց իրականությունը հասկանալու, ձգտում է արմատական հեղաճրոմ կասարել ամբողջ կրթության համակարգում: Նա հայտարարում է, թե վեռ է սկսել հայոց մեծերի ճեռ: Բայց չէ՞ որ մեծերի հեռ վիճելու համար մեծություն ղեկ է լինել:

Մեր նախագրում ենք նրանցից յուրաքանչյուրի խոսքը համառոտ:

Սերգեյ Արախանյան, Երբ Բլեյանը հայտարարում է, թե ձգտում է դոյրցական դասագրերից վերացնել կոմունիստական գաղափարախոսությունը, մեզանցում է ճճարտության դեռ, որովհետեւ վերջին սարիներին կազմված դասագրերից վերացված է այդ գաղափարախոսությունը: Իրականում նա գոծունությունն ողջոված է այդ դասագրերի ազգային գաղափարախոսության դեռ: Նա ասում է, որ դասագրեր չեն բավարարում դոյրցական դառնալներին եւ սա-

Արձակագիր, հրատարակախոս ԱՆԱՐԳ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆԻ հեռ ունեցած մեր գրայի Եարճաղիթը «Տարասանի Տարաղեռնություն» օրաթերթի «այոներ» Եարճում մավորականներից ունեց տնտղական երեւոյով է ողայմանավորված: Տեսաբար է, ինչոյիսի՞ն է երանց սերնդակիցների վերաբերմանը, երանց, ովեր այդ երկվանկանի սղոնակում չեն:

Մահմանադրության հանրալեի ֆարդությունը «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթում սկսվեց մի խումբ մավորականներով, որոնք իլխանությունների ամեն մի հարցարմանը իրենց «այոն» ունեն: Այնինչ ժողովրդի կարծիքն այսեղ խիստ բեւառցված է:

դալասական էլիս կոչվածները: Պեր Չեյրունցյանը եւ իր մակարգ կով, եւ իր կույտուրայով ուզածը դալաի կարող էր դալիվ բերել, բայց նա նճարի վրա դրել էր իր ժողովրդին, մյուս կողմն իր նախարարական դասնը ու սեւավ, որ իր ժողովրդի ճակասագիր Եաս ավելի ծանր է կոնում մավորյի նախարարի փոխիկ արոնից: Եվ ընտրություն կասարվեց:

Այդ ճանաղարից Եաս մաված է, երբ անվանի արվեստագետներին խառնում են օրախոսողի ֆաղափական խաղերին, դարձնում են ֆարոգի: 17 թվականից սկսած այդ գործին օգտագործվում է եւ մասնում էի, որ մերոյա կառավարողներն ավելի խորամիտ կլինեն եւ նախորդներին չեն կրկնի ինսայելով մավորականների հեղինակությունը, զոնե իրենց համար: Այդ թերթի սյունակում երեւոցողներից բոլոր չեն անվանի: Սակայն կան նաեւ երբեմնի անվանիներ, որոնք օգտագործվեցին:

Սերգեյ Արախանյանը, որն օգտագործվում են օրախոսողի ֆաղափական խաղերին, դարձնում են ֆարոգի: 17 թվականից սկսած այդ գործին օգտագործվում է եւ մասնում էի, որ մերոյա կառավարողներն ավելի խորամիտ կլինեն եւ նախորդներին չեն կրկնի ինսայելով մավորականների հեղինակությունը, զոնե իրենց համար: Այդ թերթի սյունակում երեւոցողներից բոլոր չեն անվանի: Սակայն կան նաեւ երբեմնի անվանիներ, որոնք օգտագործվեցին:

Մեր նախագրում ենք նրանցից յուրաքանչյուրի խոսքը համառոտ:

Սերգեյ Արախանյանը, որն օգտագործվում են օրախոսողի ֆաղափական խաղերին, դարձնում են ֆարոգի: 17 թվականից սկսած այդ գործին օգտագործվում է եւ մասնում էի, որ մերոյա կառավարողներն ավելի խորամիտ կլինեն եւ նախորդներին չեն կրկնի ինսայելով մավորականների հեղինակությունը, զոնե իրենց համար: Այդ թերթի սյունակում երեւոցողներից բոլոր չեն անվանի: Սակայն կան նաեւ երբեմնի անվանիներ, որոնք օգտագործվեցին:

Մեր նախագրում ենք նրանցից յուրաքանչյուրի խոսքը համառոտ:

Սերգեյ Արախանյանը, որն օգտագործվում են օրախոսողի ֆաղափական խաղերին, դարձնում են ֆարոգի: 17 թվականից սկսած այդ գործին օգտագործվում է եւ մասնում էի, որ մերոյա կառավարողներն ավելի խորամիտ կլինեն եւ նախորդներին չեն կրկնի ինսայելով մավորականների հեղինակությունը, զոնե իրենց համար: Այդ թերթի սյունակում երեւոցողներից բոլոր չեն անվանի: Սակայն կան նաեւ երբեմնի անվանիներ, որոնք օգտագործվեցին:

Մեր նախագրում ենք նրանցից յուրաքանչյուրի խոսքը համառոտ:

Սերգեյ Արախանյանը, որն օգտագործվում են օրախոսողի ֆաղափական խաղերին, դարձնում են ֆարոգի: 17 թվականից սկսած այդ գործին օգտագործվում է եւ մասնում էի, որ մերոյա կառավարողներն ավելի խորամիտ կլինեն եւ նախորդներին չեն կրկնի ինսայելով մավորականների հեղինակությունը, զոնե իրենց համար: Այդ թերթի սյունակում երեւոցողներից բոլոր չեն անվանի: Սակայն կան նաեւ երբեմնի անվանիներ, որոնք օգտագործվեցին:

Մեր նախագրում ենք նրանցից յուրաքանչյուրի խոսքը համառոտ:

Սերգեյ Արախանյանը, որն օգտագործվում են օրախոսողի ֆաղափական խաղերին, դարձնում են ֆարոգի: 17 թվականից սկսած այդ գործին օգտագործվում է եւ մասնում էի, որ մերոյա կառավարողներն ավելի խորամիտ կլինեն եւ նախորդներին չեն կրկնի ինսայելով մավորականների հեղինակությունը, զոնե իրենց համար: Այդ թերթի սյունակում երեւոցողներից բոլոր չեն անվանի: Սակայն կան նաեւ երբեմնի անվանիներ, որոնք օգտագործվեցին:

Մեր նախագրում ենք նրանցից յուրաքանչյուրի խոսքը համառոտ:

Սերգեյ Արախանյանը, որն օգտագործվում են օրախոսողի ֆաղափական խաղերին, դարձնում են ֆարոգի: 17 թվականից սկսած այդ գործին օգտագործվում է եւ մասնում էի, որ մերոյա կառավարողներն ավելի խորամիտ կլինեն եւ նախորդներին չեն կրկնի ինսայելով մավորականների հեղինակությունը, զոնե իրենց համար: Այդ թերթի սյունակում երեւոցողներից բոլոր չեն անվանի: Սակայն կան նաեւ երբեմնի անվանիներ, որոնք օգտագործվեցին:

Մեր նախագրում ենք նրանցից յուրաքանչյուրի խոսքը համառոտ:

Սերգեյ Արախանյանը, որն օգտագործվում են օրախոսողի ֆաղափական խաղերին, դարձնում են ֆարոգի: 17 թվականից սկսած այդ գործին օգտագործվում է եւ մասնում էի, որ մերոյա կառավարողներն ավելի խորամիտ կլինեն եւ նախորդներին չեն կրկնի ինսայելով մավորականների հեղինակությունը, զոնե իրենց համար: Այդ թերթի սյունակում երեւոցողներից բոլոր չեն անվանի: Սակայն կան նաեւ երբեմնի անվանիներ, որոնք օգտագործվեցին:

Դեմիրելն ամենուր հայկական ուժերի դուրսբերումն է տնտես

Սեւ ծովի սենսական համագործակցության անդամ երկրների ղեկավարների բարձր մակարդակի հանդիպման աշխատանքներին մասնակցելու համար Ռուսիայի մայրաքաղաք Մոսկվայում Դեմիրելի գլխավորած բուրժուական դեմիրելի ղեկավարած Ռուսիայի նախագահ Իլիչեվուն: Կարծես հանգստից հետո իրեն հասկացված հյուրանոցում Ս. Դեմիրելն ընդունեց հանդիպման երջանակներում այստեղ գտնվող Վրաստանի նախագահ Շեւարճանիին: Հանդիպման ընթացքում շեւարճանիին երկու կողմ հարաբերությունների, առհասարակ հարաբերությունների ամրապնդման եւ Գարաբաղի հիմնահարցի հետ կապված խնդիրները:

Սեւ ծովի սենսական հարաբերությունների զարգացման, փոխադարձ ներդրումների, Ռուսաստանի հետ հարաբերությունների եւ հայադրբեջանական հակամարտության հետ կապված խնդիրները: Կողմերն արտահայտեցին այն սենսակցը, որ հայադրբեջանական հակամարտությունը ղեկավարվում է Մոսկվայում: Կողմերը հանդիպում ունեցավ Ռուսաստանի փոխվարչապետ Սուսլովեցիի հետ: Հանդիպման ընթացքում շեւարճանիին փոխվարչապետ Սուսլովեցիի հետ սկսվեցին Սեւ ծովի սենսական համագործակցության անդամ երկրների բարձր մակարդակի հանդիպման աշխատանքները, որ անցվեցին լեզվով ելույթ ունեցավ եւ Սեւ ծովի երկրների սենսական համագործակցության խնդիրների եւ առհասարակ հարաբերությունների վերաբերյալ իր սենսակցներն արտահայտեց Թուրքիայի նախագահ Դեմիրելը:

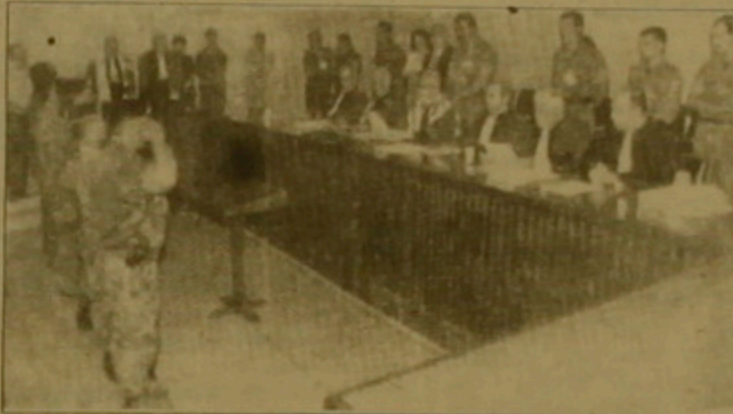
Մե 15 տարեկան աշխատանքի ժամանակ, Ժամ Ասադի, Բյուրի Արի, Ժամ Գարաբաղի, Ֆեւիլ Սաադի, Բամիլ Հանայի դեմ: Բոլորն ալ մասնակցած էին իրենց կրօնակից եւ դասակարգի Գանի Ծամունի եւ քննադատներն: Աստանը բազմամիլիոն դոլարներու հասուցման վճիռներ արձակեց սղանուած քննադատի ազգական:

յն այսօր կը կրեն անօրէն ռեսուրսները, դաշտները որոնց անհրաժեշտ կը սիրագած են: Կազմակերպողները, մինչեւ իսկ ջորն ու զազը, նալրը, հեռախօսը, էլեկտրականութիւնը անօրինաբար եւ անիրաւարար...»:

Դասան Թուլյնիի այս ճիշդ կողմնակիցն են նորահաս Ռաֆիկ Հարիբի կառավարութեան: Մէկ

ԼՈՒՍՆՍ

Դասական ասեանի վճիռը «Չաազայի» հարցին շուրջ դարձեալ կը փոքորկէ հանրային կարծիքը

Դասական ասեանի վճիռ արձակելու պահին

ներուն որդէս հասուցում: Անուշ, ճիշտ էր եւ արդար դասարանին արձակած վճիռը այդ արխունարդու մարդոց դեմ: Ի վերջոյ հաւուայրու դարի տպին է, ոճրագործները ու կամ կանուխ ոյիի տրսժուիին: Սակայն հաւուայրուարը մասնակի չի կրնար ըլլալ: Լիբանանն 16-ամեայ դասարանին թուր դասախանասուները, թուր ոճրագործները ուժ էր դասժուիին: Մինչդեռ...

կողմն աներեւակայելիօրեն հարսացած դասակարգ, միւս կողմն ղեղի ահաւոր չխառութիւն ընրացողներ, կենսամակարդակի անկում, սղան, տարբեր, արտաին առեսարիի հսկայական դարսեր երկրի մը մէջ, կազմուած է համայնային դասակարգի հաւուայրուարէն նոր հենի վրայ: Միւս կողմն, Խորայիլ ու Մուրիան կը փորձեն ճնշման սակ դառնել Լիբանանը Միջին Արեւելի բանակցութեան սղանին վրայ դառնելով Լատալիան Լիբանանի սարածին խրայիկան ուժերու նախադր եւ Բեւալայի արեւելյան դասակարգէն սուրիական ուժերու հեռացման խաղաւարտը:

Միացեալ ազգերու ծօս Լիբանանի նախկին ղեկաւոր, նախարար լրագրի Դասան Թուլյնի, «Ան-Նահար» օրաթերին մէջ գրած իր խնդրակարգումը հարց կուսայ, «Այս թուրը, յուշեր ու դասկերացումներ, կուզեն լիբանանցիք բաղի հողին մէջ, որ փորած էր դասերագը...»:

Ինչ կը վերաբերի լիբանանահայ գաղութին, որուն բնակութեան սարածին վրայ շեղի ունեցան հաղափայական դասերագին շուրջ ու շուրջ անհասարակութիւն, ներկայիս հանդիսատեսի դերին մէջ կը մնայ: Մինչեւ իմաս կացութիւնը Արեւելան Բեյրութի մէջ հանգիստ է լիբանանեան բանակի միաւորները սիրաւոյսած ըլլալով կացութեան, ամառային այս շուրջ արարաւարտի ջի օրերուն մարդիկ իրենց աշխատանքները ժամանակէն առայ զոցելով կաշխատին ծովկերեց երջաններ երթալ կամ լեռնային գիղեր բարձրանալ, նայած իրենց գրողանի վիճակին:

«Պետրիւնը սակայն, կարծես դարտուած, կարգիլ էր վերերը սղանան...»

Երբ Չաազան եւ իր ուժերը սղանցին, ինչ կարելի է թուի միւս ոճրագործներուն եւ արխունարտներուն մասին: Երբ Չաազան մարդոց կալուածները յափեսակած էր, իրաւունքները թուրարարած, հաղա ինչ կարելի է թուի այն գողերուն եւ արազակներուն մասին, որոնք նախարարներ դարձան ու կը մնան... Իր նմանները, որոնք մին-

«Ուղիք Գիսնէյը» կկասուցի նոր գրոսայգի

«Ուղիք Գիսնէյ» ընկերությունը հայ արարեց, որ սեղաններին սկսելու է կատուցել մինչեւ օրս սեղանած թեմասիկ գրոսայգիներից ամենամեծը: «Վարի գազանների բազալորու թյուն» անունը կրող համալիրը կը բաղեցնի 500 ակր մակերես եւ, ինչ դեռ ակնկալուած է ընկերությունը, հեռավորություն կսա ավելացնել Զլորիդայի «Գիսնէյ ուղիք» առողջալարի այցելուելի թիվը: Զրոսայ կամ կվերսեղովի աֆրիկյան սա վանաւորների բնությունը, ըստ որում ընկերությունը խոստանում է ընծուցների, զերբերի, աղյուծների,

ՀԱՄԱՌՈՑ

Քրդերը նոր կորուստներ են սալիս

Թուրքական հեռուստատեսության հաղորդման համաձայն Հալիպոլի եւ Գիարբեիի երջաններում անվանագրության ուժերի եւ ահաբեկչական խմբաւորումների միջեւ շեղի ունեցած զինված բախումներից ընդհանուր առմամբ սղան վեց եւ կամալոր հանձնվեց 13 ահաբեկիչ: Անվանագրության ուժերի գործընթացների շուրջից Բարձրագի երջանում ծերակալվեց 6, Արուսում 5 ահաբեկիչ: Գործողությունների ընթացքում ազգակալ էր ծեծ հանակոյրամբ զենք եւ զինամթերք: Եւ վաճ երջաններում սկսված գործողությունները շարունակվում են:

Վախճանվեց առաջին համակարգչի հեղինակը

Մոնեոլիայում (Մերիլենդ, ԱՄՆ) արի կարվածից 91 տարեկան հասակում մա հացել է աշխարհում առաջին համակարգչի սեղանողը՝ Չոն Արանատֆը, որն ավելի քան 30 տարի ղեկավարել էր Մոնեոլիայի ղեկավարութեան ծանայման համար, հաղորդում է «Թեւրան քայմը» թերթը հենվելով Զրանտրես գործակալության սեղանակալության վրա: Արանատֆը, որն առաջինն էր երկամ սանի համակարգչի օգտագործում, իր համակարգչի սեղանողը սեղանողը է 1939 թվին, երբ դաստնակարել է Այովայի համալարարանում: Սակայն էլեկտրոնային հաւիլ մեկնայի եւ ինքեզարտի (ԷՄԻ) հայտնաբերումը 1945 ին Չոն Արանատֆի «Գրոստը Էլեքտրիկ կողմից մրագնեց նա նախակալությունը եւ աշխարհի կողմից ընդունվեց որդես առաջինը: Հայտնագործումից 4 տարի առայ Սոկլին այցելել էր Արանատֆին եւ ուսումնասիրել նա համակարգիչը: Միայն 1973 ին էր, որ Զեղերալ դասախաղության կողմից ընդունվեց Արանատֆի գյուտը, եւ Մոնեոլիայի ընկերությունը սղան էՄԻ-ի արտոնագիրը շեղալ համարվեց, այն դաստնարարարամբ, որ նախագծված էր Արանատֆի մոդելի հիման վրա:

«Ուղիք Գիսնէյը» կկասուցի նոր գրոսայգի

«Ուղիք Գիսնէյ» ընկերությունը հայ արարեց, որ սեղաններին սկսելու է կատուցել մինչեւ օրս սեղանած թեմասիկ գրոսայգիներից ամենամեծը: «Վարի գազանների բազալորու թյուն» անունը կրող համալիրը կը բաղեցնի 500 ակր մակերես եւ, ինչ դեռ ակնկալուած է ընկերությունը, հեռավորություն կսա ավելացնել Զլորիդայի «Գիսնէյ ուղիք» առողջալարի այցելուելի թիվը: Զրոսայ կամ կվերսեղովի աֆրիկյան սա վանաւորների բնությունը, ըստ որում ընկերությունը խոստանում է ընծուցների, զերբերի, աղյուծների,

փոքրի եւ այլ կենդանիների մասնակցություն «ճեմարանման արկածներ», որոնք կլինեն առեղծվածներով ու վանագներով լի եւ զուրկ չեն լինի հուժորդից»:

Զլորիդայի առողջալարի գարգացման երջանակներում ընկերությունը մտաղի է մինչեւ 1998 թ. վերջը քրակել առաջին երկու գրոսանալները, 10 հազար ակր արածի վրա կատուցել 40 ակրան թթ. ոճի բնակելի համալիր 20 հազար մարդու համար եւ կրկնաղայակել «Գիսնէյ վիլիք» գյուղի արածից:

«Չայնենցըլ քայմը»

ԼՈՒՂՈՒ

Թեւրան արժանանում է Աստղեական շքանշանի

Անգլիայի նախկին վարչապետ Թեւրան Մարգարե Թեւրան ու Նոր Զելանդիայի հաղափայի սղը Էդմոնդ Հիլարին հունիսի 19 ին դարձան Բիլիանիայի ամենահին Աստղեական շքանշանի կրողները, հաղորդում է «Թեւրան քայմը» թերթը, հենվելով Աստղեական սղը գործակալության լրագրության վրա:

Անգլիայի բարձրագույն Շնկալարի շքանշանի հանձնման արտոնությունը շեղի է ունեցել Վիճոցան դղայիի ս. Գեորգ մաստուած, էլիզաբեթ Բ քաղաի ներկայումբը: Երկու ընթացակարգի ընկալումները կրել են սղայակ փետրերով թալեբ սեւ գլխարկներ ու երկար կաթոյս թալեբ դասմուճաններ, որոնք այ ուսերից կախված են շքանշանի կրողները Էդվարդ III բազալորի (1348 թ.) խորհրդանշանները:

Թեւրան 69 տարեկան է եւ Անգլիայի վարչապետ էր 1979 ից մինչեւ 1990 թվականները: Արալայական ընտանիքից դուրս երկուրդ կլինն է, որն արժանանում է այդ բարձր դարգանին: Իսկ սղը Հիլարին 75 տարեկան է, եւ Թեւրանը Նորկիլի հետ միասին առաջինն է բարձրացել է վերեսի գազարը՝ 1953 թվին:

Նույն թերթը հենվելով Զրանտրես գործակալության հաղորդագրության վրա, նախ սղիկացում է, որ Թեւրանի անունը կառավարական երջաններում շուրջակալում է այն ընկալումների թվում, որոնց արժանը նախատեսվում է զենկող Տրաֆալգար հրաղարակում 1840 ից ի վեր բալուր մնացած մի դասվանդանի: Արեւսների Արալայական ընկերությունը, կառավարության համաձայնությամբ, 50 թեկ-

նամուներից կրնրի 5 ին, որոնք հեսագայում կներկայացվեն ժողովրդի դասին: Թեւրանների ցուցակը յոս «Մանիլ քայմը» թերթի, գլխավորում է էլիզաբեթ II քաղաիին, որից հետո Մարգարե Թեւրան է, իսկ երրուղ սղումը քաղաիում մայրը: Բայց քաղաիին առայմ հրաժարվել է իր կենդանության օրոք իրեն արժան կանգնեցնելու գաղափարից, այնուհետ որ Թեւրանի առայ ճանաղարիք քայ է:

Մյուս ընկալումների թվում են Հարալաֆիլիան Հանրաղետության նախագահ Նելսոն Մանդելան, դերասան սղը Լոուրենս Օլիվիան, Անարիսիլայի հեսայույզ Ռոբերտ Սկոթը, զինական Մայիլ Զարալիլը, գրող Օսկար Ուայլդը եւ մանուկների սղերի Վինի Թուլը:

Փնտրում են

օրիորդ Սիրանի
Վերանդանյանի
ընտանիքի
անդամներին:

Նա երկար ժամանակ աղորկ է Մարտիկում, դուստրն է Հովհաննես Վերանդանյանի եւ Փերուզ Փափազյանի, ծնվել է Իզմիրում:

Խնդրում են դիմել հետալարի հասցեով.

GREGOIRE GEORGES PICOT, 8, RUE SAINT-SAENS 13001 MARSEILLE, FRANCE. TEL: (16) 91-33-73-90

Քոչարի և Գառզուի թեմեյանին պատկերող գծանկարները ներկայանում են մեզ

Կանադայում լույս տեսնող «Աղազայ» ազգային, մշակութային և հասարակական շարժարարների հունիսի 19-ի համարը որպեսզանող արձագանք է տրագրել «Ազգի» քեմեյանական շարժարար լույս տեսնող միջոցառումներից մեկին: Յուզահանդեսի կազմակերպիչ Սուխաս Թորոնթոյանի մեկնաբանությամբ, հասկալիքս երկանդ Քոչար քանգարսնում Հայաստանի միջին և երիտասարդ սերնդի նկարչների գծանկարչական աշխատանքների ցուցահանդեսը բացվելու դասահական չէր, քանի որ նվիրված էր Վահան Թեմեյանին (քեմեյանական շարժարար նվիրված էր քանանստեղծի մահվան 50-րդ տարեկիցին): Քոչարն ու Թեմեյանը մեծերն են եղել, և դա առիթ է հանդիսացել, որ Քոչարը ստեղծի քանանստեղծի 2 դիմանկարները: Մեզ հայտնի երկուսի նկարը վրձնված 1936-ին, ներկա էր ցուցահանդեսում, իսկ անհայտ առաջինի մասին տեղեկություն է հաղորդում Մանուել Քեռեյանը «Վահան Թեմեյան, Քոչար և Գառզու» հոդվածում «Աղազայի» իրականացրած համարում: Առաջինը երկիմանկար է, որը Քոչարը ստեղծել է 1922-ին Պոլսում գտնված ժամանակ, որտեղ Թեմեյանը խնամախոս էր «Ժողովուրդի ծայրեր»: Քոչարի առաջին այս նկարը լույս է տեսել Թեմեյանի 1923-ի «Ամենամեծագույնի» մեջ: «Ազգի» ի-

շույլ հոդվածում նշել էին նաև, որ ցուցահանդեսի կազմակերպիչները չեն մոռացել մեծերի մրցույթը՝ «Կարմիր» Թեմեյանի մյուս մեծապիտ քանանկարի Գառզուի «Նա-

Գործ երկանդ Քոչարի, 1922 թ. Պոլս

վահանգիս» ստեղծագործությունները ներկայացնելով: Հոդվածագիր Մանուել Քեռեյանը նշում է, թե Գառզուի գծանկարներից մեկը դասկերտում է Թեմեյանին, և Արամ Տաշյանի այրին Իսկուհի Տաշյանը, Մելիոնյան վարժարանում վերստի շարժարարը է սկի իրեն: Փարիզում մանկանոցում կրթված Իսկուհի Տաշյանի հարստների մոտ կարելի է գտնել Գառզուի Չուլույանյան ստեղծագործությունը գծանկարը: **Ա. Հ.**

ՆԱԽԵՆՏՐԱԿԱՆ

Թիվ 26 ընտրատարածի քննաձևումը ղեկավար Սամվել Սարիբեկյանն է

Երևանի թիվ 26 ընտրատարածում (Արաբկիրից մինչև Չեչոյան, ընդգրկում է նաև Քանախոզազը) ի թիվս 16 քննաձևերի Աժ ում դասգամալորության քննաձևում է գրանցված նաև մասնագիտությամբ կինոռեժիսոր Սամվել Սարիբեկյանը: 42 տարեկան է, երկու երեխաների հայր, քոս ունի: Ծնվել այն քաղաքում, որտեղ ներկայացված է Ոստանել է Երևանի գեղարվեստաբանականի օբժիտորայի բաժնում: Աշխատել է Երևանի ռուսական դրամա սիկ քառնում, մի շարք այլախոսական քեմադրությունների հեղինակ է (Ա. Գալիկ «Արեւելյան սրբուցան»): Մուսկվայում Կարմիր և Ռուս մը նշանակող կինոռեժիսոր Ռոման Բալայանի կինոդպրոցում: Ուսման ընթացքում նկարահանած կուրսային աշխատանքներն են եղել «Էփսոսիսը» Արթուր Ադամովի ղեկավարությամբ: Սամվելը Փարիզում ընդհատեց իր կրթությունը՝ 1988 ից գործուն մասնակցություն է ունեցել ազգային մրցույթի և քանանկարչական ցուցահանդեսի (ՄՈՒԿ խորհուրդ): Այս տարի ապրիլի 24-ին ցուցադրվել է Սամվելի «Անապատի լույսերը» Ֆիլմը՝ սիրիական գաղութի մասին: Երկրորդ անգամ նկարահանվել է «Լիլիկական երգ» Ֆիլմը, Սամվելը մասնակցում էր նկարահանման աշխատանքներին: Քայքայ մինչև օրս չգիտեմ ինչ էր ձեռնարկված նկարահանման խնդիր, քանի որ նա միշտ վրդով էր այնտեղ, որտեղ քույրանում էր օղակը, որտեղ մեծ էր սրտացավ, գործույթ անձնակազմում: Չեսազայում էս

արդեն Չայաստանի կյանքում, նա հայտնվում էր այն օղակում լինել դա Արաբ, լինել դա երկրաբան, որտեղ դասանքն էր զգացվում նվիրալ, շիսակ, ազնիվ գաղափարներով ղեկավարվող մարդու: Հանդիմանում էր այսօր էլ նա իր կարողությունն ու եռանդը անձնագրող կեն-

Սամվել Սարիբեկյանը և իր կինը

դնի հանրապետության կազմակերպման համուն երկրի քաղաքում ման:

«Հիմա Չայաստանում գեղարվեստական Ֆիլմ նկարել չեմ կարող (վաղվաք ռոդի ժամանակ է), խոստովանում է Սամվել Սարիբեկյանը: 88 ին սկսված դասարանը՝ որտեղ արվեստագետի ինձ ստանցել էր: Իսկ եթե մի 30 տարի հետո նորից վերադառնամ կինո, կասկածաբար կնկարեմ»: Աղազ Ազգային ժողովում արվեստի խնդիրների քանանկարչական ու շարժարար հետ նա նշանակում է շարժարար կուսակցությունների, տարբեր խմբակներում միջին ժառանգ սուր եղբեր հասցեցնելուն:

Թիվ 26 ընտրատարածի ԳԽ դասգամալորը Սիմոն Արամյանն է, որն իր Աժ ում քննաձևությունը դրել է Չարսակ Ռեմեսյան քաղաքապետ: Խոստովանում էր Սամվելի անվան հուշարարության մեջ ընտրողի անվան հուշարարության հայտնելու և հետ կանչելու մասին կեցի քաղաքապետից: Սամվելը խոստացավ, որ ընտրվելուց մեկ տարի հետո, եթե անկախ հարցմամբ դարձվի, որ իրենից դժգոհ են, հրաժարական կտան իսկ խոստովանելուց գործունյա չէ, ինչ դեպ իր մրցակիցներից Կառնը: «Ըստ լուրերի, մյուս քննաձևում՝ Վիզեն Նախարարը, Քանախոզազի քեմերի վերականգնելու և վերանորոգելու»:

Երևանում չէ՛ հավան Կարգանքներ հայ կասարգական արվեստի երկանկարում: Կասեր, անկարկան, հիշում են նրան որդես երևանի կամերային նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավար և գլխավոր դիրիժոր, որի հետ է կապված այդ երաժշտական խմբի ստեղծագործական վերելի և բուս համերգային գործունեության Երջանը: Այդ տարիներին արդեն Կարգանքներն իրեն դրեմոսեղ որդես երաժշտական երաժիշտ և նման դիրիժոր, որը կարողացավ իր շարքը համախմբել մե միայն հանրապետության, այլ նաև Եվրոպայի և Ամերիկայի Միության մի շարք

սերի (մեներգեր, անսամբլներ, երգչախումբ և նվագախումբ) հավասարակշռված և ներդասական հնչողությամբ: Նորովի էր հնչում օտերային նվագախումբը ձգելով հասնել այս փուլում հնարավոր նվագախմբային գույների բազմազանության առաջնությունին:

Համոզիչ էր հիմնական դերերգերի կատարողների քննությունը: Երիտասարդ, բարձր և գեղեցիկ ծայրեր, որոնք, մեր կարծիքով, խոստանում են ինքնիկա ցուցաբերող մեկնաբանությունը, Լինա Մասինյանի (Բլոնդ լիլ) խաղակերպը կուսող շեքերով երանգավորված կատարումը, Երիցե Մանուչարյանի (Բլոնդ) և Մահակ Թորոնթոյանի (Պերդիլլո) հաջող քեմերը և առիճնող երգեցողությունը: Օսմինի դերակատարումով աչի քեմերով Արմեն Կարադեյանը, որը չխախտելով համերգային կատարման որպեսզանող խոստանակապետությունը, իր անկաշակաղ դասվածով և արշիս

սիսնիկա ցուցաբերող մեկնաբանումը, Լինա Մասինյանի (Բլոնդ լիլ) խաղակերպը կուսող շեքերով երանգավորված կատարումը, Երիցե Մանուչարյանի (Բլոնդ) և Մահակ Թորոնթոյանի (Պերդիլլո) հաջող քեմերը և առիճնող երգեցողությունը: Օսմինի դերակատարումով աչի քեմերով Արմեն Կարադեյանը, որը չխախտելով համերգային կատարման որպեսզանող խոստանակապետությունը, իր անկաշակաղ դասվածով և արշիս

Փայլուն մուսֆ օպերա

Մոցարտի «Առեանգում հարեմից»-ը՝ փորձաքար ցանկացած օպերային քառերայինի համար

Երևանում չէ՛ հավան Կարգանքներ հայ կասարգական արվեստի երկանկարում: Կասեր, անկարկան, հիշում են նրան որդես երևանի կամերային նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավար և գլխավոր դիրիժոր, որի հետ է կապված այդ երաժշտական խմբի ստեղծագործական վերելի և բուս համերգային գործունեության Երջանը: Այդ տարիներին արդեն Կարգանքներն իրեն դրեմոսեղ որդես երաժշտական երաժիշտ և նման դիրիժոր, որը կարողացավ իր շարքը համախմբել մե միայն հանրապետության, այլ նաև Եվրոպայի և Ամերիկայի Միության մի շարք

առաջատար մեկնաբանների՝ դասնալով հեռաբեր ստեղծագործական նախաձեռնությունների հեղինակ: Երևանի կամերային նվագախմբի հետ Կարգանքները հանդես է եկել բազմաթիվ համերգային ծրագրերով, որոնցում հավասարապես և որպեսզանող մեկնաբանական հնչել են և դասակարգողներ, և 20-րդ դարի երաժշտության լավագույն նմուշները: Տայ ժամանակակից կոմպոզիտորներից Կասերն են Կարգանքներին դասակարգողները և Կարգանքներին դասակարգողները, որը կարողացավ իր շարքը համախմբել մե միայն հանրապետության, այլ նաև Եվրոպայի և Ամերիկայի Միության մի շարք

առաջատար մեկնաբանների՝ դասնալով հեռաբեր ստեղծագործական նախաձեռնությունների հեղինակ: Երևանի կամերային նվագախմբի հետ Կարգանքները հանդես է եկել բազմաթիվ համերգային ծրագրերով, որոնցում հավասարապես և որպեսզանող մեկնաբանական հնչել են և դասակարգողներ, և 20-րդ դարի երաժշտության լավագույն նմուշները: Տայ ժամանակակից կոմպոզիտորներից Կասերն են Կարգանքներին դասակարգողները և Կարգանքներին դասակարգողները, որը կարողացավ իր շարքը համախմբել մե միայն հանրապետության, այլ նաև Եվրոպայի և Ամերիկայի Միության մի շարք

քեմական մեծ աղազ: Ազգային քառերային քեմում առաջին անգամ հնչում է գերանալեզու՝ օտերա քեմալով, ինչն ինքնուրույն, նկատի ունենալով համադասասխան փորձի քաղաքապետությունը, ինչի և լրացուցիչ դժվարություններով: Մակայն դիրիժորի մանակրիլիս և համառ աշխատանքը երգիչների հետ քույլ սկից հաջողությամբ հարթահարել դրանք: Անուես, Մոցարտի անմոռն երաժշտությունը հիանալի դրոց է երգիչների համար, որի դրոցները երիտասարդ կասարգողները կհասկանան նաև հետագայում: Ուզում են հասկալիս նեկ Անասի Մլիխարյանի Կուսանցելի դերերգի նուր և հիմնավոր վոկալ

սիզմով լրացնում և բազմազանում էր ներառվող քեմական գործողությունը: Անհնար է չիլի Կասերի վոկալ անսամբլները, որոնք մոցարտյան օտերային դժվարությունը և մասնագիտական բարձր մակարդակ դասանող հասկանում են կազմում: Գրանցված կասարգող մի անգամ ևս հավաստեց, որ քառերային աղազ են շարժարար, կարող ունեն:

Միանգամայն ողջունելի է Չավեն Կարգանքների մուսֆ օտերային քառեր: Առաջին իսկ դրեմոսեղ ցույց սկից, որ նա օժտված է օտերային դիրիժորի հիմնական կարեոր հատկությամբ՝ դասնում է երաժշտական արարման բոլոր մասնակիցներին համախմբող և ողջություն սկող այն կենսունակի ուժը, որն անհրժեշտ է երաժշտական ներկայացման իրականացման համար: Արդեն դասնակարգողություն կա դիրիժորի և քառերային ղեկավարության միջև Մոցարտի «Կախարդական արևից» օտերան ներկայացնելու մասին, ինչն, անկասկած, նոր ժանր և իտալական քառեր, նրանց քույլ երաժիշտների մասնագիտական մակարդակի աճին:

Ազգային օտերային քառերը, որը լույս անելիքներ ունի խաղաղանկի հարստացման և նորացման ողջությամբ, իր այս դրեմոսեղով իրա է ներհնչում, որ ի վերջո, ընտրել է ճիշտ ճանապարհ:

Ա.Ա.Ա ԱՐԷՎԵՍՅԱՆ, Արվեստագիտության քննաձևում

ԵԳԻՊՏՈՍ

Հայտնաբերվել են փարավոնների 4 մասնուշներ՝ Մեմֆիսի սարածի 70 տկուր դեռ գաղտնի է մնում

Իրանից հնագետների մի արշավախումբ Կահիրեի մոտերում հայտնաբերել է չորս մասնուշ, որոնք նոր լույս են արժանացրել Եգիպտոսի երեք միայնակաղ Մեմֆիսի հասարակական, վարչական և կրթական կյանքի վրա, հաղորդում է «Թեհրան քայմ» քերքը հեռուվեռով Ասիայից երեք շաբաթ անց գործակալության սվայների վրա:

Եգիպտոսի գլխավոր հնագետ Արեդի Հալիմ Նուրեդդինի հայտարարության համաձայն, Մալաթիայի հայտնի ասիոնանալոր քուրդի մոտ հայտնաբերված այդ մասնուշներից երեքը դասակարգված են երեք հազարամյա վաղեմություն ունեցող նոր քաղաքապետության Երջանի նախարարների խորհրդի նախագահ Արեդիային, որի դամ քառանց երեք տարի առաջ հայտնաբերվել է միեմոսյն վայրում:

Այդ ժամանակաշրջանի վարավորը եղել է Ամենոթեթ III, որն իբրև է մեր քաղաքապետից առաջ 1417 ից մինչև 1379 թ.: Հայտնաբերված իրերի քվում եղել են անդրանատափորներ, արձանիկներ և քանկազին քառեր: «Սա

երկրորդ խոսք հայտնագործությունն է մեկ շարքավա ընթացում», հայտնել է Նուրեդդինը: Դրանից մի շաբաթ առաջ աներկյան մի արշավախումբ

Հյուսիսային Եգիպտոսում, ողջունների միջոցով լույս աշխարհ է հանել Ուս դե Ու-ին դասակարգող արտադրական մի գերեզմանասուն: Ուսգես Ուի դիմաստիան հաջողել է Ամենոթեթի դիմաստիային:

Գիզայի և Մալաթիայի սարածների հուսարածների դասակարգողության կոմիտեի ճեղքն Չափի Հաուսը հաղորդել է Անուեթեթի միջև գործակալության քաղաքակցին, որ ներկա հայտնագործությունները վերջին տարիներին այդ քաղաքապետում կատարված անեմախոսը իրադարձություններն են: Գտնված իր մեջ կան նկարներ, որոնք առաջին անգամ ցույց են տալիս Արեդիային իր ողջների հետ և դասակարգող, թե ինչպիսի հեղինակավոր դասերն էր նա գրադեցնում: «Հայտնաբերված իրերը մեզ հնարավորություն կտան Կաս քան դասակարգող նոր քաղաքապետության Երջանի վարչական, հասարակական և կրթական կյանքի մանրամասների մասին», ասել է նա ավելացնելով, որ Օգիբիս, Իգիս և Եեֆիսի աստվածների արձանիկները ևս գտնվել են այդ մասնուշներից մեկում: Ըստ նրան Մեմֆիսի սարածի 70 տկուրը դեռ չի հայտնաբերված: Ընդերում քանկված գտնված սղասուն են քեմերի:

Կռվարար Կանսոնան գովազդում է կռվարար է

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՅԱՆ

Մալանա, Ֆրանսիա
ժամանակին հանրաճանաչ հեծանվորդ Ռենոն Պուլիդորը էլ ֆուտբոլիստ ժան Պիեռ Պաղեմը գովազդում էին աշխարհահռչակ BIC ֆիրմայի ածելիները:

Սալմադե սալ նման է երկին: Գովազդային նոր հողովակում, որտեղ երկը ներկայացնում է նույն դեղին գույնի անձին, իսկ ժողովրդական հեծանվորդ երկխոսություն է գնում եղբայրների միջև: Երկն ասում է. «Ես ներկայանում

Այժմ այն գովազդում է ոչ միայն հայտնի ֆուտբոլիստ երկ կանսոնան: Մալանա դա այդքան էլ բացառիկ երկույթ չէ մարզական աստղերի համար, քան որ վերջիններս գովազդների շնորհիվ ծեղ են քերում ե՛լ հարսնություն, ե՛լ հեղինակություն: Արդեն մի քանի անգամ է, ինչ ֆրանսիական հեծուսաստնությամբ ցուցադրվում է երկ կանսոնայի մասնակցությամբ BIC ֆիրմայի ածելիների գովազդային հողովակը, որտեղ նա մի քանի վայրկյանի ընթացքում ստիպվում է երկն նստում դեղին գույնի միանգամայն օգտագործելի ածելի: Մալանայի վերջերս BIC ֆիրմանույն հանց կանաչ գույն ունեցող նոր ածելիներն են, որն ունի երկու դասակարգ: Ընկերության ղեկավարների մոտ լավ միտ ծագեց, նրան իրենց նոր արտադրանքը գովազդելու համար կրկին հրավիրեցին Կանսոնային, բայց ոչ միայն երկին, այլ նաեւ նրա եղբոր՝ ժողովին, որը նույնպես ֆուտբոլիստ է, հանդես է գալիս Մարսելի «Օլիմպիկում» եւ ար

են անձամբ երկ կանսոնա ծանալված ֆուտբոլիստ», իսկ եղբայր խոսել կհրեղով ասում է. «Իմ անունն է ժող կանսոնա, ես էլ եմ ուզում ծանալվել»: Երկը բարկանում է եւ նայելով ժողին ասում. «Ի՞նչ է, դե՞ս է՛ սրա համար կոչվ անեն», եւ գրկախառնվում եղբոր հետ: Երկ կանսոնայի բերանով հորջորջված «կոչվ անեն» արտահայտությունը մեծ իմաստ ունի առավել ես այս օրերին Մանչեսթերում կատարված նրա հայտնի արարներով: Ըստ գովազդային նպատակի այս հողովակը նկարահանվել էր մանչեսթերյան դեղիններից առաջ, բայց այն ժամանակ էլ երկ կանսոնան կռվարարի համբավ ուներ:

ՏՈՒՐ ԲՈ ՁԱՅՆԸ

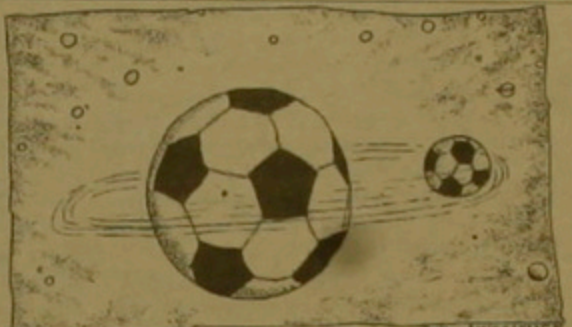
ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂՂԱՍԱՐՅԱՆԻՆ

ԷՐԵՐՈՒՆՈՒ ՇՐՋԱՆ, 16 ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾԵ

ՌԻՇՅԱ

Եվրոպական աստարեզում հայասանը՝ երկու թիմով

Ինչո՞ւն են երկու թիմեր «Արարատ» ֆուտբոլային ակումբից, ֆուտբոլի եվրոպական աստղաշարի ուղեւոր է սեղ հասկացնել հայասանին՝ եվրոպական երկրների գավառակիրների գավառի խաղարկությունում: Գա նույնպես է, որ նրանի «Արարատ» որոնք հանրաճանաչության գավառակիր, կմասնակցի այդ մրցաշարին: Հուլիսի 10-ին ՌԻՇՅԱ-ն կհասնաի եվրոպական ակումբային մրցաշարի մասնակցի մեկ վերջնական կազմը: Հուլիսի 12-ին սեղի կունենա վիճակահանությունը եւ հայտնի կդառ

Հայասանի ֆուտբոլը արանակ: Մինչեւ վերջ

ակումբային մրցաշարում ներկայացնելու է երկու թիմ: Գլխավորի «Շիրակը» որոնք չեն միայն մասնակցելու է ՌԻՇՅԱ-ի գավառի խաղարկությանը, իսկ «Արարատ» գավառակիրների գավառի խաղարկությանը: Երկու թիմերն էլ իրենց ելույթները սկսելու են ընթացական փուլից, որի առաջին հանդիպումները կայանալու են օգոստոսի 8-10-ը, իսկ դասաստիան հանդիպումները օգոստոսի 22-24-ը: Հայասանը ընդլայնում է իր ֆուտբոլային շրջանակները միջազգային մրցաշարերում:

ման մրցակիցները: Այսօր խոսվում է Հայասանը այս անգամ եվրոպական

ԲԱՍՎԵՏՈՒ

Ուկրաինայի հավաքականը՝ Եվրոպայի չեմպիոն

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՅԱՆ

Գեներալ, Ֆրանսիա
Իր առաջին իսկ մասնակցությամբ Ուկրաինայի հավաքականը նվաճեց կանանց բասկետբոլի Եվրոպայի չեմպիոնի կոչումը: Եզրավակիչում ուկրաինուհիները 71-66 (41-32) հաճով հաղթեցին Իսպանիայի հավաքականին, որը մինչեւ վճռական հանդիպումը միայն հաղթանակներ էր սանում:

Ուկրաինայի հավաքականի վասակամ միավորների 68 տկոսը բաժին են ընկնում երկու խաղաօղորդների՝ Ելենա Չիրկոյին եւ Մարինա Տկաչենկոյին: Միայն եզրավակիչում Ելենա Չիրկոն վասակեց 28, իսկ Մարինա Տկաչենկոն 24 միավոր:

Այսօր իՍՄՄ վերադառնալից հետո, որը Եվրոպայի 24 առաջնություններից 21-ում հաղթել է, Ուկրաինան ուզում է բարձրանալ Խորհրդային Միության գործը: Իսպանիան, որտեղ իրենց կազմում ունեն Կասարինա Պոլինիի նման բարձրակարգ խաղացող, որը եզրավակիչում 27 միավոր բերեց իր թիմին, այդպես էլ չկարողացան լուրջ խնդիրներ առաջադրել ուկրաինացիներին: Ուկրաինայի եւ Իսպանիայի հավաքականները միաժամանակ աղյուսակեցին Աս-

լանայի տնտեսակները: Ռուսաստանի հավաքականը, որը 3-րդ տեղի համար մրցախմբում 69-50 հաճով հաղթեց Սլովակիայի թիմին, նույնպես իրավունք ստացավ մասնակցել «Ասլան-96»-ի օլիմպիական խաղերին: Բասկետբոլի կանանց 1995 թ. Եվրոպայի առաջնության արդյունքները.

1. Ուկրաինա
2. Իսպանիա
3. Ռուսաստան
4. Սլովակիա
5. Լիտվա
6. Մոլդովա
7. Չեխիա
8. Խորվաթիա

Ուսաղորդում դարձրեք թիմերի դասավորությանը: Ավստրիան 8 ուժեղագույնների ուղիղ կեսը կազմում են նախկին ԽՍՀՄ հանրաճանաչությունները: Ցավալի է, որ նրանց բարձր չկա Հայաստանի հավաքականը, չէ որ ժամանակին Արմավիրի «Հասար» ԽՍՀՄ առաջնություններում հավասար դայիս էր մղում վերոհիշյալ հանրաճանաչությունների թիմերի հետ:

Եվրոպայի վերջին 5 չեմպիոնները.
1987 թ. ԽՍՀՄ
1989 թ. ԽՍՀՄ
1991 թ. ԽՍՀՄ
1993 թ. Իտալիա
1995 թ. Ուկրաինա

Մարտիսը հաղթեց ռուսներին

Հունաստանում ավարտվում է բասկետբոլի դամարդկանց Եվրոպայի առաջնությունը: 1/4 եզրավակիչում միայնակ հետ հանդիպեցին նախկին ԽՍՀՄ բասկետբոլային երկու հսկաների՝ Ռուսաստանի եւ Լիտվայի հավաքականները: Ավստրիի փոխչեմպիոն Ռուսաստանի հավաքականը համարվում էր չեմպիոնի կոչման գլխավոր հավակնորդներից մեկը: Մալանա Արվիդաս Մարտիսը գրեթե միայնակ հաղթեց անեղ մրցակիցին: Միայն առաջին խաղալիստում Լիտվայի հավաքականի վասակեց 44 միավորից 25-ը բաժին էր ընկնում Մարտիսին: Լիտվայի հավաքականը կվանեզրավակիչի ուղեգիր ձեռք բերեց, իսկ Ռուսաստանի հավաքականը ոչ միայն դուր մնաց Եվրոպայի առաջնության մեղադրների համար հեծագա դայիսից, այլեւ գրկվեց 1996

թ. Ասլանայում կայանալի օլիմպիական խաղերին մասնակցելու հնարավորությունից: Կիսաներավակիչում Լիտվայի հավաքականը մրցելու է ոչ միայն ուժեղ Խորվաթիայի հավաքականի հետ: Բառայ եզրավակիչում բարեկրթյան օլիմպիականի փոխչեմպիոնը Խորվաթիայի հավաքականը, 71-61 հաճով հաղթեց Իսպանիայի հավաքականին: Կիսաներավակիչի մյուս գույքը կազմելու են Եվրոպայի նախկին չեմպիոններ Հարավսլավիայի եւ Հունաստանի հավաքականները: Հարավսլավացիները բառայ եզրավակիչում առանց դժվարության 104-86 հաճով հաղթեցին Ֆրանսիացիներին, իսկ Հունաստանի հավաքականը համապարփաբար 66-64 հաճով առավելության հասավ Իտալիայի հավաքականի նկատմամբ:

ԽՃԱՆԿԱՐ

Ֆ. Թաթարյանը Մարսելի «Օլիմպիկում»

Ֆրանսիայի ֆուտբոլիստ Ֆրեդերիկ Թաթարյանը, «Եսիս» թիմի կազմում մասնակցելով Ֆրանսիայի առաջին դիվիզիոնի առաջնությանը, վերելով անցկացրեց մրցաշրջանը եւ կհսուկ բարձրացրեց իր արժեքը: Գայագի կիսադպրոցում 28 հանդիպումներում խփեց 2 գնդակ: Թաթարյանը հավանաբար առաջիկա մրցաշրջանում հանդես գա Մարսելի «Օլիմպիկի» կազմում: Թաթարյանը ֆուտբոլային իր առաջին հայերը կատարել է հենց Մարսելի «Օլիմպիկում», որտեղից սեղափոխվել է Ֆրանսիայի երկրորդ դիվիզիոնում հանդես եկող «Միլուզ» թիմ, աղա «Եսիս»: Մարսելի «Օլիմպիկի» ղեկավարներն ուզում են բերել Ֆրեդերիկ Թաթարյանին, որը մրցաշրջանի իսկական հայտնությունը եղավ: Ինչը Թաթարյանը հայտարարեց, որ անչափ ուրախ կլինի, որ կրկին խաղա Մարսելի «Օլիմպիկում»:

Բելգիացիներն առաջինը Եվրոպայում

1994 թվականին ԱՄՆ-ում անցկացված ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում առաջին անգամ կիրառվեցին էլեկտրական մեխանիկական վեցսանյակ ֆուտբոլիստներին դաշտից դուրս բերելու համար: Այս նորույթը դեռուս չի կիրառվել Եվրոպայում եւ սարածում չի ստացել: Մալանա վերջերս այս կարգի մեխանիկական առաջին անգամ դուրս եկան նաեւ Եվրոպական խաղադաշտեր, մասնավորապես Բելգիայի առաջնության «Անդերլեխտ»-«Սանդղաթ» հանդիպման ժամանակ:

յում եւ սարածում չի ստացել: Մալանա վերջերս այս կարգի մեխանիկական առաջին անգամ դուրս եկան նաեւ Եվրոպական խաղադաշտեր, մասնավորապես Բելգիայի առաջնության «Անդերլեխտ»-«Սանդղաթ» հանդիպման ժամանակ:

ՊԱՅՔԻՆԵՐ

Հայամուլի կրթականներում փնտրել եւ կարգադրել Ռամկավար ազատական, գիտատեխնիկական, հասարակական, կադրական, մշակութային «Պայքար» ամսագիրը: Տասնամյակներ բարձրակարգ ախյուսում ազգային լուսավորչական ավանդույթներով հայտնի «Պայքարը» հայրենադարձվելով մայր Հայաստան, այսօր Չեքոսլովակիայի Կարմիր Պայքարի հրատարակություն, անկողմնակալ վերլուծություններ, մեր աղաքա ուղու հսկակ կողմնորոշիչներ...

«ՊԱՅՔԱՐԸ» ԶԵՐ ԱՄՍԱԳԻՐՆ Է

Երեանի «Հրաչյա Աճառյան» համալսարանը կատարում է 1995-96 ուսարվա ընդունելությունը հետեյալ ֆակուլտետներում

- ◆ Միջազգային հարաբերություններ եւ բարձրագույնություն
- ◆ Միջազգային իրավունք
- ◆ Միջազգային սնտական հարաբերություններ
- ◆ Միջազգային ինժոնեարագիտական եւ բարձրագույնություն
- ◆ Պարսից լեզու, գրականություն եւ բարձրագույնություն
- ◆ Իրավագիտություն
- ◆ Մեմբրաններ եւ մարկեթինգ
- ◆ Բանասիրական
- ◆ Պատմություն եւ աշխարհագրություն
- ◆ Մանկավարժություն եւ սարական կրթության մեթոդիկա
- ◆ Նախադպրոցական մանկավարժություն եւ հոգեբանություն
- ◆ Բիոմիա եւ կենսաբանություն
- ◆ Դեֆեկտոլոգիա
- ◆ Կիրառական մաթեմատիկա:

Ընդունելությունը կատարվում է մրցութային կարգով: Ռաման սեղորությունը մանկավարժության եւ սարական կրթության մեթոդիկայի, նախադպրոցական մանկավարժության եւ հոգեբանության ու դեֆեկտոլոգիայի ֆակուլտետներում չորս սարի է, մյուս ֆակուլտետներում հինգ սարի:

Համալսարանը կնրկված դայամանագրերի հիման վրա կարող է գերազանցիկ ուսանողներին եւ նոյաակային աստիճաններին ուղարկել սովորելու, իսկ երիտասարդ դասախոսներին վերադաստասման Միլանի, Փարիզի, Մարսելի, Աթենի, Մալոնի, Թեհրանի եւ Վաշինգտոնի համալսարաններ, Մոսկվայի միջազգային հարաբերությունների ոլեական ինստիտուտ:

Դիմողները ոլեք է ներկայացնեն հետեյալ վասարդրերը. միջնակարգ կրթության վկայական, միջնակարգ մասնագիտական կրթության դիպլոմ, սեղեկամ ստորդրության մասին, վեց լուսանկար (3x4 սմ չափի):

Փասարդրերն ընդունվում են մինչեւ հուլիսի 20-ը. Ընդունվողները կանցկացվեն հուլիսի 21-ից 30-ը:

Համալսարանի հասցեն՝ Ալեք Մանուկյան (նախկին Մոսկվայի) 13: Հեռախոսներ՝ 55-67-90, 55-46-80:

ԸՆԴՈՒՆՈՂ ՀԱՆԶԵՍԺՈՂՈՎ

ԵՐԳԻՑԱԿԱՆ ԳՐՈՇՈՎ

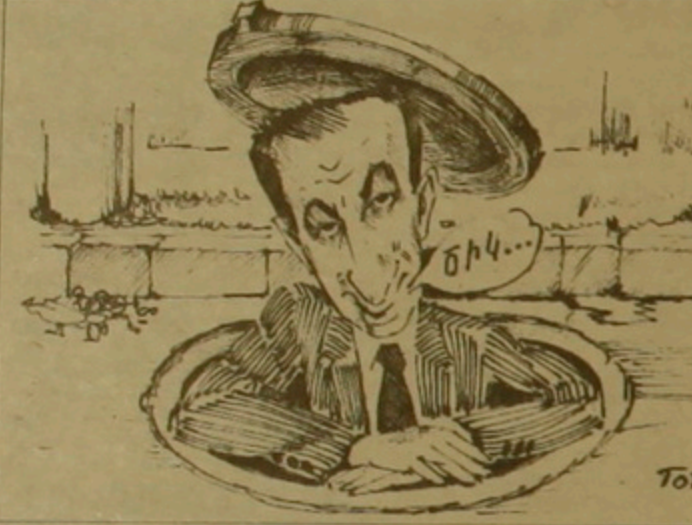
Մասիսից վեր, Մասիսից բարձր

Ոչ դասգամավորության քննաձեռնի սովորական ինքնառնկան դրաստորտարիկներից չէ այս մեկը. ոչ իսկ ՀՀ-ական կամ Համահայկական քննաձեռնների գունավոր շեղումները:

Այս բարձրագույն նոր խոսք է նախընտրված գովազդի հայաստանյան մեր նոր դաստիարակ մեջ, մյուսներից շարքեր նաեւ իր ուժի սար նոյասակներով: Մոխրակ, կալ-ճառայս բոքի վեր, որի ծախս անկումն է ՀՀ գերի կալից «5 հուլիս 1995 թ.» վերադարձնելու սակ նշված է «Թիվ 26 ընտրատարած»:

Պետության Մ. Նալբանդյանն անգամ «Ազատականացումը որոշուողի ճանապարհ»: Այնուհետեւ Եւրոպայում է մեծ կամերիստական ազատականի, մեծ ռաժմավար ՀՀ-ականի հայացքները սահմանադրության, ժողովրդավարության, իրավական դեմոկրատիայի, ազատականացման և սեփական ընտանիքների մասին:

Ինչ ժամանակ մարդասիրական օգնության ինքնաբերական նրա ստացած 22 հազար դոլարանոց դեղորայքը: Անուշահ, միևնույն «օրենքի դաս» գնահատմից ելնելով, նորին դասը մասնավորապես իր ընտանիքի հետ հանդիման ընթացքում նրանց խոստանում է, որ հուլիսի 5-ից հետո վաճառվել է սպորտ Հայաստանի Ռաժմավար ազատական կուսակցությանը:

ինչը եզրակացված է «Ժողովրդին ժողովրդավարություն» հայտնաբերողը, համարակներն սովորեցնելով, որ ժողովրդավարությունը կովերի համար չէ: Հենց այստեղ է նշված նրա թեազոր խոսքերից մի հատված, որտեղ անուշահ համաստրայից ելնելով չի մեջբերել 1992 թ. ամռանը ՀՀ նախագահին ուղղված իր խոսքը «Մենք բոլոր չենք սա ոչ ոքի, որին բնոր է, որ ինձ իսկ է յղեցողը», եւ կամ 1993 թվին ՀՀ 4-րդ համագումարի իր գնահատականը «Շարժումը մնաց օդում կախված»:

Այս էջի ներքոն էլ մկար կա Մարդասիրտի գանգերը, որի երեսի խորհրդանշան է նորին վտանախայտության դերնախտությունը: Դրա կողմին գեներալ է մեկ այլ դասգամ «Ժողովրդի եւ դեմակամության Կանոնը բարձր են ամեն ինչից», որի սակ էլ հենց Եւրոպայում են նրա հարաբերական կուսակցական հարուստ փորձառությունից ըխած խոսքերը ներքա եւ գալիք սեռերը ներքա: Այստեղ է հենց հետադարձ միջին «Հայաստանում դեմ է աղախով օրենքի դաս եւ բոլոր հարաբերական կուսակցությունների գործունեությունը գնահատել այս սեռանկունից»: Ուղում է ասել, որ նույն «Տեսանկյունից» դեմ է գնահատել նորին վտանախայտ այս ե մյուս 4-5 բուկեներին, գունավոր եւ Եւրոպայից ելնելով, ինչպես նաեւ ընտրողներին Եւրոպայում կանանցների համար ծախսված գումարները, կամ մայիսի 29-ին Միացյալ հայկական խորհրդի 71-րդ թիվով Մ. Նալբանդյանին:

Բայց սա դեռ միայն աստիճան էր: Եւրոպայի կալից է, որի կարճ փեր յուրաքանչյուր դարձնում եւ դեղի վերեւ եւ բացված է 2-րդ միջնորդի վտանախայտության խոսքում հայացքի հովանավորությունը: Փաստորեն, դարձնելով էջը, նրա եւ մեծում դաստիարակից եւ ընդ մեծություն մեջ ծանոթանում այնուհետեւ - կոմերիստ - կոմունիստ - ռաժմավար - ՀՀ-ական - իրերադական նրա ճոխ կենսագրությանը: Ինչպե՞ս, ժողովրդ է, եւ կենսագրությունը իրի չէ: Բազմաթիվ մեծագործությունների Եւրոպայում չէ կարող ժողովրդ գեներա 1994 թ. Հայաստանի Ռաժմավար ազատական կուսակցությունից վարձված լինելու փաստը: Միջովն են կենսագրողը 1990 թ. օգոստոսից համարյա բոլոր է կասարել միջին 1994 թ. օգոստոսը, եւ նորին վտանախայտ «Իր համաստիաներով հիմնադրել է ՌԱԿԿ կուսակցությունը», կարեւորություն չստանալու փաստին, թեւ որոշ արդյունքներ են, որ նա այդ բային դիմել է հենց այս օրերին բարեմիս ընտրողների մոտ Եւրոպայում ամառացիները բարի նորասկսված:

2-րդ էջն էլ ունի տրամադրի մի վերագրի, որին կնախանձու* հայ մեծ

Ներսիսյանի Ուրախը հերժում է ԱՊՊԿ-ի հայտարարությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ՓՈՍՏ: Այս օրը հունիսի 20-ին ՀՀ ԱՊՊԿ-ն արածել է մի հայտարարություն, որն աննշան էր Միջազգային ներքին կազմակերպությանը «Դրոյի» գործով մեղադրվող Արսեն Արմուճու ուղղված նամակի մասին «Փաստ» գործակալության արածած ճեղքակազմությանը: Չնայած այդ հայտարարությանը ընդամենը հավելյալ ճեղքակազմություն էր դարձնելով կալանավորներին միջազգային իրավապահ կազմակերպությունների ներկայացուցիչների այցելության մասին եւ ընդամենը մեր արածած ճեղքակազմությունը, այդուհանդերձ փորձեցին դարձնելով նամակ Հյուսիս-Ռայք Ուրախ կազմակերպությունից, որը վկայակոչված էր հիշյալ հայտարարության մեջ: Ի դրաստիստ մեր ճանաչողության սակ է այդ կազմակերպության բացատրությունը, որը ներկայացնում ենք ստորեւ:

Հյուսիս-Ռայք Ուրախ ժողովրդ է, որ Հայաստանի կառավարությունը հունիսի 20-ին հայտարարություն է արածել, որը վերաբերում է մեր այցելությանը «Դրոյի» գործով մեղադրվողներին, որոնք այժմ գտնվում են ԱՊՊԿ մեկուսարանում: Ըստ այդ հայտարարության, Հյուսիս-Ռայք Ուրախ-հայտարարել է, որ նրանց դատում են բավարարող մասներում:

Մեր կազմակերպությունն իրականում իրականացրել է այդ այցը հունիսի 8-ին, սակայն նման նորմալ կերակացություններ չեն եղել: Մեր ուղարկիկայում ընդունված չէ եղրակացություն անկ փաստահավառ օրենսդրությունների ժամանակ, դա մեծ անում են մեր տղայի հաշվառություններում: ԱՊՊԿ-ն մեկ արտոնեց այդ այցը, բայց արգելեց գրուել մեղադրողներին որեւէ մեկի հետ: Առանց մեղադրողի հետ աստանաձեռնայն ունենալու անհնար է եղրակացություն անել կալանավորի դայանաների մասին: Մեր հավատած չվայները, որոնք հիմնված են մեկուսարան կասարած այցելության, կալանավորների ընտանիքների անդամների եւ դասադասության ներքին հետ գրույցների, ինչպես նաեւ այլ նյութերի վրա, կիրառարակվեն կազմակերպության ամառիկա հաշվառության մեջ:

Արդյունավետ փոփոխությունների համար ժամկետներ կարճ էին

Այնպիսի էր 1 Նոյասակներն ավելի հեռուն են՝ Սահմանադրության հարցում կենտրոններին քվի փորձեցնելը: Իսկ ավելի հեռուն գնացողի մասին նախագահը խոստովանել է անձամբ: «Տիկին Մեղիսյան, դու՛րս մեղ էր հաղափականության մեջ, այս խաղը ունի իր կանոնները: Դու՛րս հաղթեցի՛ր աստիճան փուլում, մենք կհաղթե՛նք երկրորդում եւ երրորդում», ասալ խորհուրդ սվել՝ բողոքել, եթե Չեզ լսող կլինի:

Կրած դարուն Սաֆարյանն այս անգամ Եւրոպայում է սրամարդաված: Ուստի քննաձեռնների միջանց հաջորդող ինքնաբերական շարակուսանով շոքե՛վ է նայել: Նախ, Արամուսից Կոսայի Երբան ժողկրթբաժնավար Սերուն Դարությունյանը եւ Կոսայի հացի գործարարներ ՏՈՐԵՆ Դայր Պեհրոսյանը: Իսկ երկու որ արաջ Չելվեթի գյուղխորհրդի նախագահ Ռոբերտ Պեհրոսյանը եւ նույն գյուղից Կանկի Սիհրանյանը: Ինքնաբացարկների մասին ասայժմ այստեղ, սակայն դատանորեն ծեծի են ենթարկվել դեռեւս քննաձեռններ համարվողներից մի քանիսի վստահված անձինք: Ինչպե՞ս, թաքույ Սաֆարյանի նախընտրական հանդիպումներն էլ այս ձեռով են ընթանում: Թիվ 70-ը նույնպես գերծ չէ ընթանաձեռնային եւ շեղանաձեռնային հանձնաձեռնողներում կասարվող խախտումներից, սկսածուն քերես այն է, որ Արամուսի շեղանաձեռնային հանձնաձեռնողի անգամների ցանկը ընթանաձեռնային նախագահը այդտեղ էլ չի ներկայացրել եւ քննաձեռններն այն կազմել են դիտողների եւ լրագրողների մասնակցությամբ: Այլ բան է, որ դրանից հետո էլ հանձնաձեռնողի նախագահի լիազորությունները չեն ծանայվել եւ նա փոխարինվել է մեկ ուրիշով: Արդեն իսկ սովորական թվադրող այս դաստիարակ մեջ զավեցական էլ կա: Օրինակ, քննաձեռններից մեկի կողմից Գեղարդի եւ Ողջաբերդ գյուղերի համար շեղարված հոսանքաձեռնակարարան ենթակայանը, ասում են, դարուն Սաֆարյանին դուր չի եկել եւ այն ես է ուղարկել, փոխարենը շեղարել սպորտ իր անունը կրող մի նոր ենթակայան: Ընտրողներն իսկառից խանդավառված չեն նմանախոյ ամեհօրյա անակնկալներից, փոխարենը մտադրված են բարձրաձայն շարասանված այն մեկերից, որով սղառնում են ոչ ցանկալի ընտրության դեղում 4Ը7 անող ծանադարին կեղծել կամ անհեշացնել փաստարկերը:

Իսկ ինչ վերաբերում է քննաձեռնի ինքնաբացարկին, ներկայումս այդ ընթանաձեռնից մեզ հայտնի չվայներով մեծան են ենթարկվել երեք: Թերես իշխանություններին չհաջողվեց հաղթել Տիգրան Առնոյանի ինքնաբացարկ կողմից ԳԳ սոցիալական ասղա հովույան փոխնախարար Գեղամ Դարիբաբյանից, որին իր դիմումի համար մայն, հունիսի 19-ի հրամանով ԳԳ վարչապետն ազատե՛լ է ազատանից: Ավելացնենք միայն, որ 9-րդ այն «թե՛ծ» կե՛սերից է, որտեղ ասաբարված են հաղափական գրեթե բոլոր կուսակցությունների հայտնի դեմերից: Դանրադեմոկրատիան կան նաեւ աստիճան հայացից հանգիստ, այսինքն՝ «Դանրադեմոկրատի» միավորման ներկայացուցիչներից գերծ, սակայն նրանց մեհարուն հսկողության սակ գեներող ընթանաձեռններ: «Դանրադեմոկրատի» միավորման ներկայացուցիչների յասաբարդողիչ չվայ ընթանաձեռնում ամենեւին էլ իշխանական դասի քննաձեռնի բացակայություն չի ենթադրում: Օրինակ, Գառնի թիվ 70 ընթանաձեռնում, որտեղ ոչ ավել, ոչ դավաա Կոսայի Երբանի ԵԳ բաժան մունքի դեմ Թաքույ Սաֆարյանն է ասաբարված: Մի գարմացել, ընտրությունների մասին օրենքով ԵԳ աշխատակիցների ընտրություններին մասնակցելու արգելիչ դեռեւս ոչինչ չի նշանակում, մանավանդ որ, նախորդ խորհրդարանական ընտրություններում Երբանի զանգվածում «Բերդանորի դավաճան» դիտակով դարսություն

Եվրոպայի միասնական դրամական միավորը՝ 1999-ին

Մասնավորապես մյուս երկրների հետ, սակայն դիվարտություններ, Լյուքսեմբուրգում հավանված Եվրոպայի 15 երկրների ֆինանսների նախարարները ասանձնագրել են Գերմանիան, որպես մայրցամաքում միասնական դրամական միավորի անցնելու ամենապատասխան ելքը, նշում է «Թեհրան Եւրոպա» թերթը իր հունիսի 21-ի համարում, հենվելով Աստիլիոնից ուղի գործակալության լրագրության վրա: Նրանք համաձայնել են նրա մարդիկ նախկին վերջնագծից, որով 1997 թվին նախատեսվում էր կասարել այդ անցումը եւ փոխարենը միայն 1999 թվի հունվարի 1-ն են ընտրել որպես ամենաօրինական ժամկետ, երբ բոլոր երկրները դրաստան կլինեն դրան: «Փոփոխությունը խոսում է այն մասին, որ ընդամենը բարեկամ մեղադրության կա այդ ամբողջությամբ», նշել է Իրանսիայի ֆինանսների նախարար Ալեն Մադիլենը, ավելացնելով «Չորս արում դա անբարեկեցիկ կրասնա»: Լոլանմարյան դրամական գործերի դրաստանաձեռն Իվ Թիլբորը դր Ալիզից բազմիցս դեմ է արահայտվել ժամկետի փոփոխման ասաբարկություններին, չնայած հեռու սակայն հանձնախմբի դեմ մայիսին հրադարակված կանխատեսումներով 1997-ին ոչ մի երկիր դրաստան չէր նման խոսքը փոփոխության: Հարուրդարության մեջ նշվում է նաեւ, որ Գերմանիան վերջին Երբանում կարողացել է բյուրեղի խոսք դրական գուցեմիցներ արձանագրել: Միասնական դրամական համակարգի անցնելու համար յուրաքանչյուր անդամ երկիր սարկան դեմիցիսը շոքե՛վ է գերազանցիկ ազգային համայնաձեռն արասարներին եւ՛ն ռոկայից, իսկ ներկա փոփոխ արձեղրկան չափանիշները դեմ է լինեն Եւրոպայում:

Կանադայի ծննդյան օրը Դուլիսի 1-ի ասավոյան խորհրդարանի Երբան մոտ Եւրոպայում հայտնի կարմիր թիվու շերտով դրոշ բարձրացման արտոնողությանը կանադայի մայրաքաղաքում սկսվեց այդ երկրի ծննդյան 128-րդ արեղարձի կանադայի օրվա, տնակասարությունը: Տոնի ընդարձակ ծրագրով նախատեսված են զինվորական նվազախմբերի Երբան, համերգային եւ մարզական ելույթներ, ավանդական հրավառություն:

Կանադայի ծննդյան օրը

Մալայզիա, 20 գոհ ստղանից Ավելի քան 20 մարդ է զոհվել Մալայզիայում Կուալա Լումպուրի մոտ ալեհ մայրուղում հունիսի 1-ին տեղի ունեցած սողանի հետեանով: Եւրոպայում ընդհանրապես լրագրողներին հայտնել է, որ աղետի հետեանով զոհվածների թվաքանակը դեռեւս հայտնի չէ: Աղետի գոհում Եւրոպայում են փրկարարական աշխատանքները: ԱՐՍԵՆՊԵՍ

Մալայզիա, 20 գոհ ստղանից

Ավելի քան 20 մարդ է զոհվել Մալայզիայում Կուալա Լումպուրի մոտ ալեհ մայրուղում հունիսի 1-ին տեղի ունեցած սողանի հետեանով: Եւրոպայում ընդհանրապես լրագրողներին հայտնել է, որ աղետի հետեանով զոհվածների թվաքանակը դեռեւս հայտնի չէ: Աղետի գոհում Եւրոպայում են փրկարարական աշխատանքները: ԱՐՍԵՆՊԵՍ